

Adviesgroep Informatievoorziening

Omgevingswet

Erna
Roosendaal

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Inhoud

- **De Omgevingswet**
- **Impact gemeenten**
- **Governance model**

- **Omgevingsplan versus bestemmingsplan**
- **Invoeringsondersteuning**
- **Eerste resultaten impactanalyse**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Waarom de Omgevingswet?

- **Veranderende relatie tussen overheid en samenleving**
- **Niet alleen binnen het sociaal domein, maar ook binnen het fysieke domein behoefte aan integraliteit van wet- en regelgeving en complexiteitsreductie**
- **Doel: meer maatwerk, minder regels, snellere procedures en een duurzamere leefomgeving**

Waarom nu aandacht Omgevingswet?

- Niet alleen de wet, ook (bestuurs)cultuur
- Sluit aan bij maatschappelijke ontwikkelingen
- Keuzes nu hebben al invloed op de implementatie Omgevingswet
- Nu al veel mogelijk

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Wat is de Omgevingswet?

- **Kaderwet: bundelt 26 bestaande wetten in 1 wet**
- **Aanvullingswetten: bodem, geluid, natuur en grond**
- **Uitvoeringsregelgeving: van 117 AMvBs naar 4 AMvBs**
  - **Omgevingsbesluit**
  - **Besluit Kwaliteit Leefomgeving**
  - **Besluit Activiteiten Leefomgeving**
  - **Besluit bouwwerken in de Leefomgeving**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Wat betekent de Omgevingswet?

- **Meer regelvrije ruimte en meer algemene regels met ruimte voor eigen visie en beslissingen voor gemeenten**
- **Meer integraal beleid**
- **Meer eigen verantwoordelijkheid voor inwoners en ondernemers en ruimte voor initiatief**
- **Kortom: dit betekent een cultuurverandering → verandering van denken, organisatie en werkwijze**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Stand van zaken Omgevingswet

- **Wet op 1 juli 2015 met ruime meerderheid aangenomen in de TK → nu in de EK Aanvullingswetten:**
  - Geluid en bodem: eind november 2015 start internetconsultatie
  - Natuur en grond: 1 april 2016 start internetconsultatie
- **Invoeringswet 1 juli 2016 in consultatie**
- **AMvBs: momenteel in pre-consultatiefase, 1 december informele reactie van de VNG**

1 april 2016 start internetconsultatie AMvBs

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Toetspunten AMvBs

- **Vergroting inzichtelijkheid en een meer samenhangende benadering**
- **Bestuurlijke afwegingsruimte**
- **Vermindering onderzoekslasten en kortere procedures**
- **Mogelijkheden kostenverhaal publieke voorzieningen**
- **Rolverdeling tussen overheden**

Impact gemeenten

- **Dynamiek:**
Gemeenten moeten meer doen met minder geld en hebben veel nieuwe taken erbij (o.a. sociaal domein). En inwoners en ondernemers stellen steeds hogere eisen aan gemeenten.
- **Bewustwording:**
Bewustwording is nodig. De Omgevingswet heeft niet de hoogste prioriteit, maar invoering vraagt veel tijd.
- **Cultuur :** de veranderingen in de regelgeving zien gemeenten niet als grootste issue. De uitdaging zit in de cultuuraspecten. De Omgevingswet bouwt voort op al ingezette ontwikkelingen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Impact gemeenten

- **Advies :**
de verwachting is dat de vraag om advies van gemeenten niet minder wordt. Je moet blijven meedenken.
- **Lokale afwegingen :**
Deze zijn bepalend of de invoering van de Omgevingswet tijdig haalbaar is: invulling lokale afwegingsruimte, risicogericht handhaven of meer zaken vergunning vrij regelen.

Omgevingsplan

1 Nu in het bestemmingsplan

Verschiedende bestemmingsplannen voor verschillende deelgebieden in een gemeente met allerlei verordeningen. Initiatiefnemer heeft onvoldoende overzicht in de vele regels.

2 Straks in het omgevingsplan

Alle regels voor fysieke leefomgeving in één overzichtelijk document. Initiatiefnemer ziet precies welke regels er voor hem gelden op het gebied van fysieke leefomgeving.

Voordelen

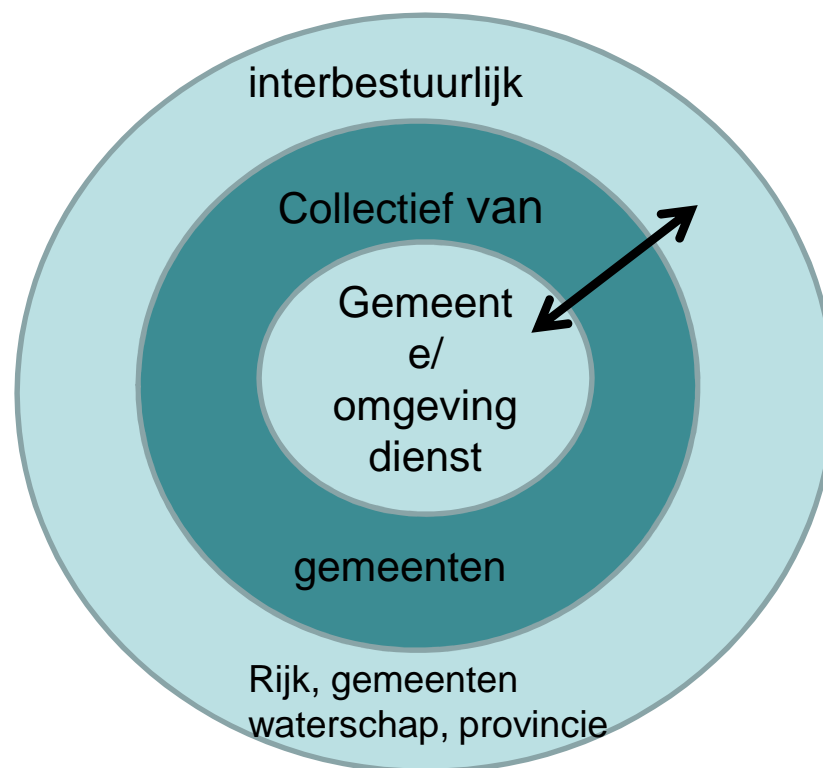
- Meer bestuurlijke afwegingsruimte om lokaal de fysieke leefomgeving te beheren en te ontwikkelen.
- Overzichtelijk: alle regels voor fysieke leefomgeving in één document.
- Digitaal inzichtelijk: alle regels per perceel of adres bij elkaar en altijd actueel.
- Meer mogelijkheden om ruimte te bieden voor nieuwe initiatieven.
- Minder bestuurlijke en onderzoekslasten door fasering. Bepalend is nu of (omgevingsplan) en hoe (omgevingsvergunning) een activiteit plaatsvindt.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Invoeringsondersteuning op meerdere niveaus

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Basis voor invoeringsondersteuning

- **Bestuursakkoord getekend op 1 juli 2015, is basis voor het Programma Invoering Omgevingswet Gemeenten**
- **Governance**
Interbestuurlijke programmaorganisatie ingericht met vertegenwoordigers vanuit RWS, IPO, UvW, VNG
- **Vanuit ketenperspectief invoering integraal vormgeven,**
- **Artikel 2 onderzoek**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Ondersteuningsprogramma VNG

- ***Digitalisering:*** aansluiten op een werkend landelijk digitaal stelsel in 2018 voor de hele keten (overheid/inwoners/bedrijven)
- ***Invoeringsondersteuning:*** generieke instrumenten voor invoering voor de hele keten
- ***Transitie door Gemeenten:*** ontzorgen en bekwamen van gemeenten & omgevingsdiensten (bestuur, management, uitvoering) op invoering van de Omgevingswet
- ***(Randvoorwaarden organiseren voor ondersteuning invoering Omgevingswet)***

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Impactanalyse

Onderzoek in de periode mei – september 2015

Door: projectteam RWS, King en RH/DHV

Interviews

Klankbordgroepen en interactieve sessies

Toetsing bij opstellers AMvB's

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Organisatie

Afwegingsruimte voor gemeenten geldt dat ze in bestuurlijke zin graag afwegingsruimte willen. Ambtelijk kijkt men met name naar de consequenties.

Integraal en samenhangend beleid heeft grote gevolgen voor de regelgeving en bestaande verordeningen, die (deels) vervangen moeten worden en of opgaan in het omgevingsplan. Daarnaast is het integraal denken een uitdaging met diverse specialismen in huis.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Werkprocessen

Afspraken op het gebied van planvorming, vergunningverlening en handhaving zijn met name *tussen* organisaties nodig.

Gemeenten als meest nabije overheid geven vooraf advies over wat wel en niet kan. Ondanks meer algemene regels, is de verwachting dat deze vraag niet minder wordt. De initiatiefnemer en belanghebbende verander je niet zomaar .

Verschuiving van vergunningen naar voorkant (planvorming en algemene regels) en naar achterkant (toezicht en handhaving).

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Medewerkers

Omgevingswet is op niveau van wet- en regelgeving een grote verandering, maar het bouwt voort op al ingezette ontwikkelingen: participatie, integraal werken, omgevingssensitiviteit, meedenken met initiatiefnemers, etc.

Gemeenten zoeken straks meer generalisten, specialisten zitten bij de omgevingsdiensten of haal je uit de markt.

De invoering is iets van de gehele organisatie, maar bij veel deelnemers merk je dat nu alleen de afdeling ruimtelijke ordening bezig is met de voorbereidingen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Informatie en ICT

Inwoners en ondernemers krijgen meer invloed en een betere en gelijkwaardige informatiepositie. Ontsluiting van informatie naar het publiek en de duiding hiervan vraagt aandacht.

Standaardisatie is een randvoorwaarde voor een succesvolle implementatie en uitvoering. De impact is groot en komt snel (eind 2015 eerste set).

Gegevensmanagement door meer algemene regels vervalt de inwinning van gegevens via vergunningen. Administraties als de BAG zijn hiervan afhankelijk. Dit vraagt extra werk aan de achterkant.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Planning

Implementatie van de Omgevingswet is vaak nog niet belegd in organisatie- of afdelingsplannen. Verwacht vanaf 2016.

Op de vraag of de opgave haalbaar is kunnen nog maar weinig deelnemers antwoord geven. Qua cultuur zijn overheden al aardig op streek, maar de regelgeving is veelal nog niet bekend.

Lokale afwegingen zijn bepalend of de invoering van de Omgevingswet tijdig haalbaar is: afwegingsruimte, risicogericht handhaven of meer zaken vergunningvrij regelen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Belangrijkste conclusies

Gemeenten ervaren een grote dynamiek, met veel veranderingen

Omgevingswet is logisch vervolg op ingezette ontwikkelingen

Kans: meer integraal werken

Knelpunten: digitaal stelsel

Grootste impact: digitalisering en ketensamenwerking

Organisatiwijziging: niet verwacht, wel cultuurverandering

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aanbevelingen

- **Start op tijd met voorbereiden**
- **Ontwikkel een visie op de Omgevingswet/bepaal je positie**
- **Stel een trekker aan**
- **Analyseer de impact op je organisatie**
- **Kijk naar relatie met je dienstverleningsconcept en andere ontwikkelingen**
- **Kijk naar je wijze van invulling van toezicht/ handhaving**
- **Start tijdig met ICT/digitalisering**
- **Zorg voor financiële armslag**
- **Maak afspraken met je partners (omgevingsdienst, provincie, waterschap, veiligheidsregio, GGD)**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Meer lezen over de Omgevingswet

Meer informatie over de Omgevingswet lees je via www.vng.nl/omgevingswet

volg ons op twitter over Omgevingsrecht via [@VNGomgeving](https://twitter.com/VNGomgeving)